

Mindennapi csodáink a digitális világban

„Informatikai nevelés az óvodában” Konferencia

Budapest, 2018. április 19.

Kőrösné dr. Mikis Márta

korosmarta@gmail.com

www.isze.hu

Informatika-Számítástechnika
Tanárok Egyesülete

NEMZETI
PEDAGÓGUS KAR

TAVASZI PEDAGÓGIAI NAPOK
2018

P K

Óvodai csoport az 1920-as években

Budakalász

1992

2018

Publikáció 1997-ből

„A 6 éves Matyi a számítógép előtt ül. Bátran nyomogatja a billentyűket, miközben „varázsol”: a képernyőn sorra szebbnél szebb rajzok jelennek meg. Éppen egy mese születik, amelynek rajzát és rövid történetét a tanító segítségével papírra nyomtatják. Matyi – aki nemrég még sírva fakadt az iskolakezdekori, és leggyakoribb válasza a „nem tudom” volt – büszkén mutatja alkotását délután az érte jövő édesanyjának. Álom ez? Nem! Egy évtizede már valóság a magyar iskolákban. De csak ott, ahol az innovatív tanító fáradhatatlanul küzdött azért, hogy a számítógép napi munkájának segítője legyen a gyermekek ismeretelsajátítása, képességfejlesztése érdekében.”

„Harc” a gyermekinformatikáért, a számítógép használatáért

*„Nélkülük nemcsak ízetlenebb az élet, de könnyen olyan tápanyagokban is hiányt szenvedhetünk, melyek az egészséges mentális fejlődés nélkülözhetetlen elemei. De – akárcsak a valódi táplálék esetén – a **túlzott fogyasztás vagy a silány minőség** könnyen ártalmassá is válhat...”*

(Ranschburg Jenő: Áldás vagy átok? Gyerekek a képernyő előtt. Saxum, Budapest, 2006. 178-179. o.)

Képességfejlesztés számítógéppel

- segíti a térbeli **tájékozódást**, a sík-tér transzformációt, a formafelismerést,
- fejleszti a vizuális és **finommotorikus** képességeket,
- növeli a **figyelem** tartósságát,
- fejleszti a gyermekek együttműködését, **kommunikációs** készségét,
- meggyorsítja az olvasás **tempóját**,
- kizárja az iránytévesztéseket, a betűtévesztéseket és -cseréket.
- **Esetleírások:**
pl. elektív mutizmus (5 éves kisfiú)

→ beszéd!

(In: Dobákné Szatmári Enikő: Számítógéppel támogatott differenciált képességfejlesztés az óvodában.

https://isze.hu/gyermekinfo2/irottny/story_content/external_files/DOBAKNE.pdf

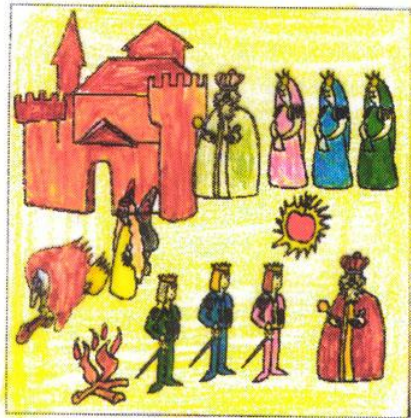

Mesél a számítógép

Katica és Patakiparti Óvoda (Ajka), Dankó és Csicsergő Óvoda (Bp.)

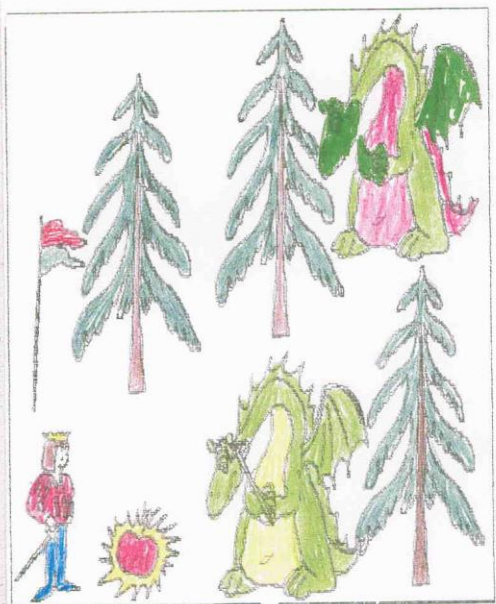
Kreatív alkotások: meseszerkesztő szoftver + szabadkézi rajz + magnófelvétel

5 éves kislány alkotása a Mesevilág szoftverrel
(Bajcsy Zs. Óvoda, Orosháza)

Szupertónia

Folytatásos mese az
óvodában,
színezés,
oldalszámozás,
összefűzés,
Hangfelvétel
„Saját könyvtár”,
olvasójegyek

El is ment István királyfi a sárkányt legyőzni.

Meg is találta az öreg sárkánnyal együtt az erdőben. Az öreg sárkány nem volt tűzokádó, így a fiatal sárkánnyal kellett megküzdenie. Le is szúrta egy karddal.

Megkereste a sárkány csodaalmáját, és elvitte a királylánynak. ...

Hangos könyvtár

Cinege Óvoda, Budapest

21. század: segítséget a diákoknak, pedagógusoknak, szülőknek!

- **A gyermekkori IKT-használat jelentősen nő, a 9-16 évesek:**
 - 42%-ának saját számítógépe van,
 - 24%-uk mobiltelefonon internetezik

(NMHH EU Kids Online 2011 kutatása)

- **Változatos, mobil eszközökkel**

a magyar gyerekek

- 60%-a napi netező,
- 68%-uk 10 éves kor alatt kezdi használni az internetet,
- az első mobil: 8-12 éves kor között (75%),
- 45%-ukonak több mint 100 ismerőse van a Facebook-on,
- 11%-uk szexuális tartalmakkal is találkozott

(Kósa É., László M., 2014)

Számítógép a családban

- A háztartások 76 %-ában internetkapcsolat (KSH, 2015)
- mobiltelefon: 91% - 2015

- A családban szerzett élmények hatása domináns a gyermek életében!

<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo/mo2015.pdf>

A digitális eszközök hatásai

Pozitív:

- Érzelmi kötődés hatása
- Utánzásos tanulás kisgyermekkorban
- Közös élmény + örömeérzet + tapasztalat =
kisgyermekkori eredményes tanulás

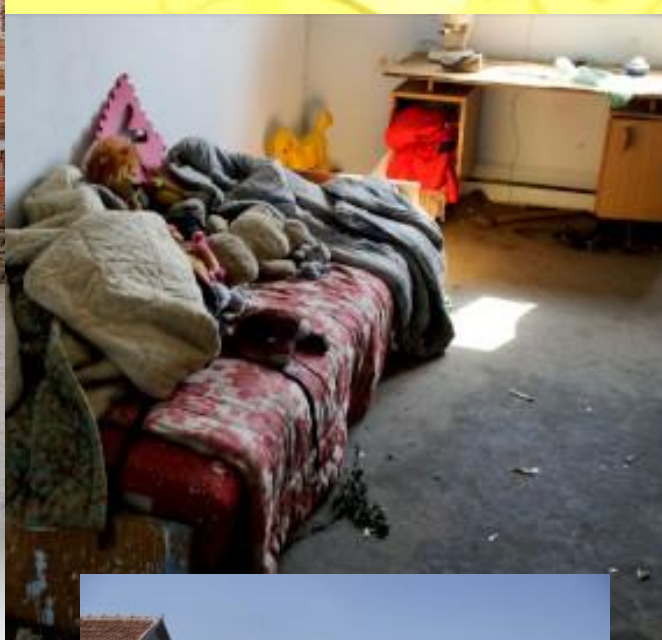
Negatív:

Az IKT uralja a szabadidős tevékenységet a családban!

Következmények:

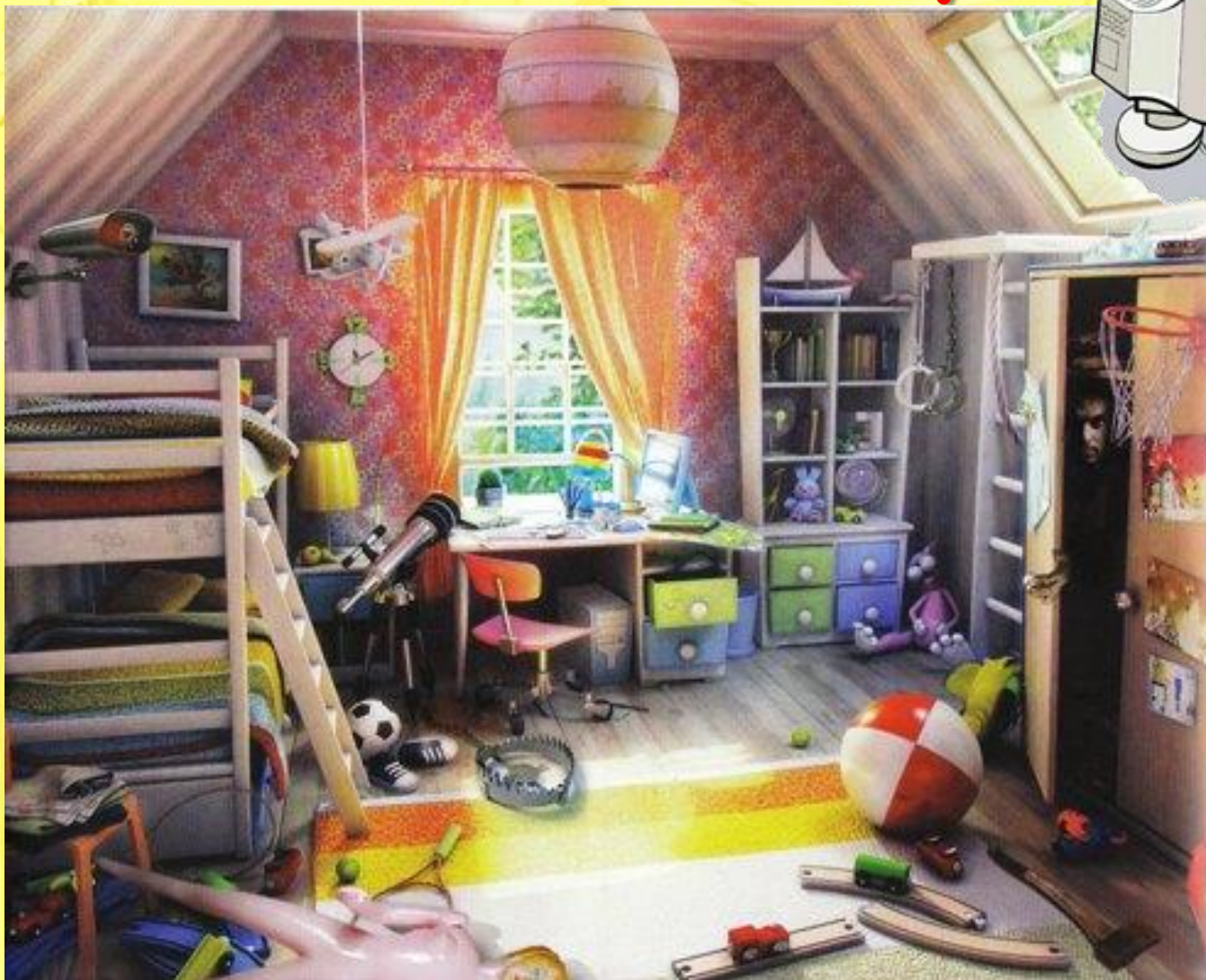
- látási-, mozgási fejlődés torzulások
- kapcsolatteremtési problémák, kommunikációs nehézségek (beszéd, metakommunikáció terén)

Közoktatási feladat: **MINDEN** gyermeknek!

A képek forrása: A nyomor széle blog.

Gyerekszoba - veszélyek

Forrás: saferinternet.hu

Netszűrő

- Ingyenes szűrőszoftver!
- NMHH fejlesztés
- Iskoláknak, óvodáknak, otthoni használatra
- Korcsoportokra bontás (0-5 év: szabadidő – nevelő által ajánlott oldalak, 6-9 év: tanulás, szabadidő... 15-18 év...)
- honlapok kategorizálása:
fehér lista, fekete lista

gyermekbarat.nmhh.hu

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja

363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet – hatályos: 2014. szept. 1.

Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai:

- **Játék**
- **Verselés, mesélés**
- **Ének-zene, énekes játék**
- **Rajzolás, festés**
- **Mozgás**
- **A külső világ megismerése**
- **Munka, tanulás**

➔ az IKT lehetősége, a digitális műveltség megalapozása

DOS - óvoda

- Az óvodai nevelésben **meg kell találni a helyét** a kisgyermekkorai informatikai nevelésnek
- DOS felülvizsgálata, „**hozzaigazítása**” az Óvodai nevelés orsz. alapprogramjához (137/1996!!!)
- Az informatikai nevelés hazai és nemzetközi **jó gyakorlatainak** feltérképezése,
- Szakmai **ajánlások online**, mindenki számára elérhetően
- Óvodapedagógus-**képzés**: digitális ismeretek, tantárgyak jó példák alapján

Stratégia, eszközrendszer:

- Szülők/pedagógusok digit. kompetenciafejlesztése, biztonság + tudatosság
- Ellenőrzött tartalmak, adatvédelem (személyiségi jogok)
- Digit. fényképezőgép, PC, note-book, tablet, diktafon...
- Honlapok, alkalmazások, játékok, ajánlások...

Interaktív tábla az óvodában

Az ezredforduló új eszköze

Fotók: Nyitnikék Óvoda, Pitypang Óvoda (Budapest)

IKT az óvodában

Vizuális képességvizsgálat feladatai

MESEHŐS

HAGYOMÁNYOS

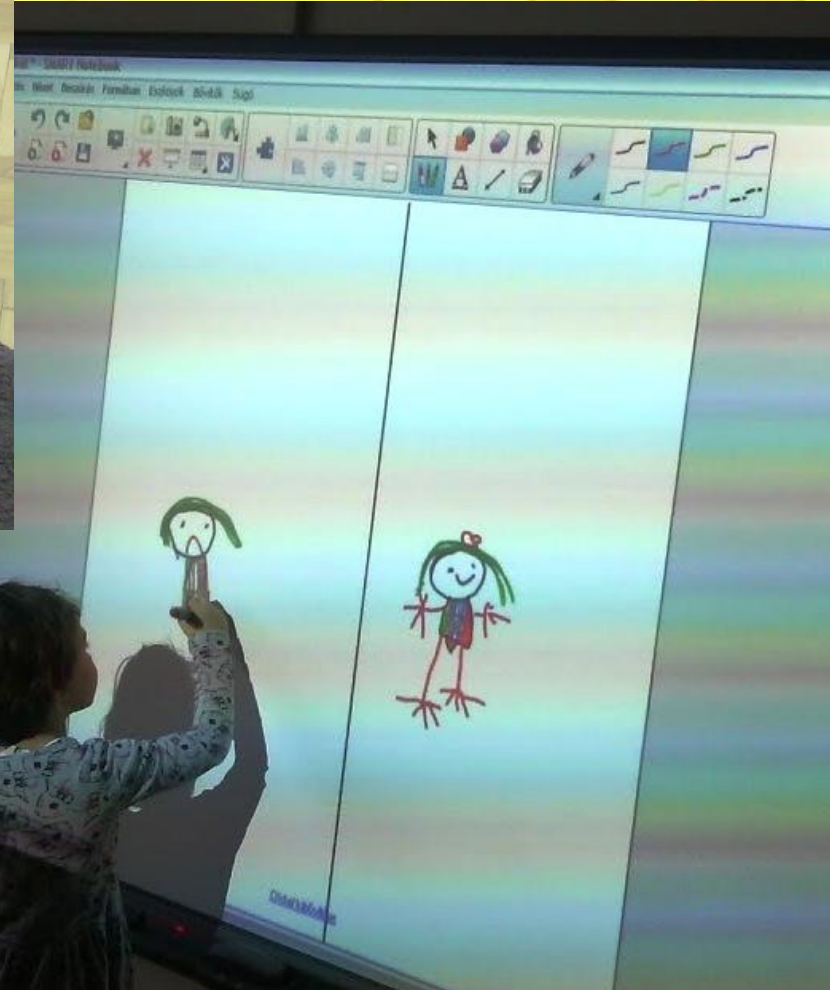

DIGITÁLIS

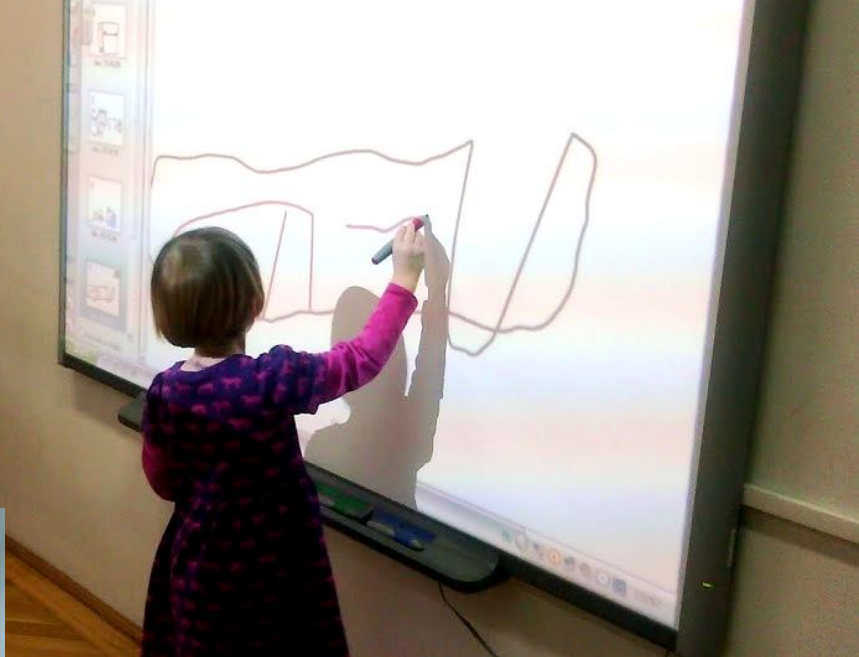

(Fotók: Nagy Ildikó Mária óvodapedagógus)

IKT az óvodában

(Fotók: Nagy Ildikó Mária óvodapedagógus)

Könyv: Játékos IKT az óvodában Módszertani kalauz az alapoktól a megvalósításig

– Nagy Ildikó Mária óvodapedagógus – Neteducatio Kft.

GYERMEKINFORMATIKA

Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesülete
(ISZE) [szakmai műhely](http://www.isze.hu):

- innovatív pedagógusok összefogása
- információ-csere, egymás munkájának megismerése
- publikációk, rendezvények ajánlata
- az eredmények, produktumok népszerűsítése
- új fejlesztések kezdeményezése

**A TAPASZTALATOK MEGOSZTÁSA
KÖZÜGY!**

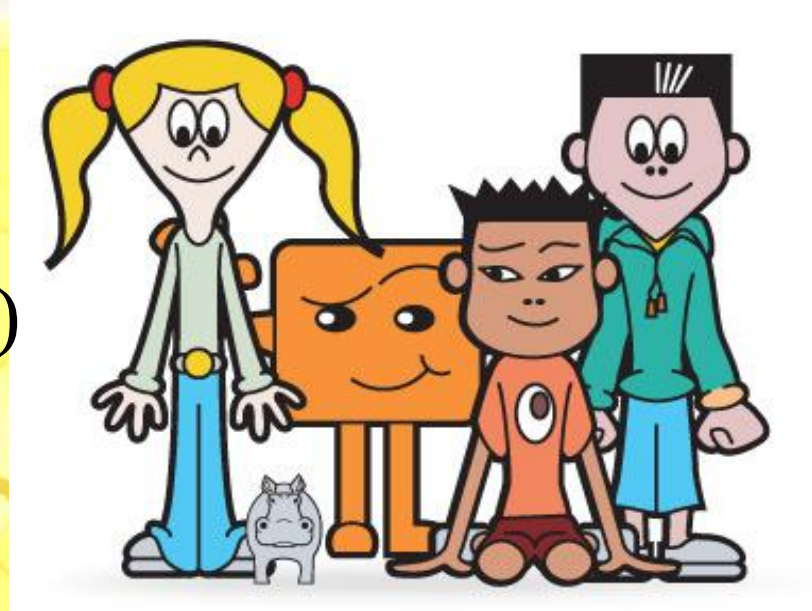
www.isze.hu - Gyermekinformatika

Előzmény:

Médiatudor program (2007)

(www.mediatudor.hu)

ÚJ: Digitális világ oktatási program,

www.digitalisvilag.hu (2013)

+ Akkreditált 60 órás pedagógus-továbbképző tanfolyam:

Út a médiaértéshez a digitális világban (43/55/2014),
óvodapedagógusok számára is!

Cél: a médiaértés megalapozása, készségek-képességek fejlesztése, amellyel a gyermekek képesek

- a hatékony, értő médiahasználatra,
- kritikusan kezelni, elemezni a **digitális média** által közvetített üzeneteket,
- biztonságosan eligazodni az **internet** világában,
- értelmesen használni az új, **kommunikációs technikákat**,
- új, **kreatív tartalmakat** létrehozni,
- felismerni és kezelni a **kockázatokat és veszélyeket**,
- megvédeni magukat a káros vagy sértő médiatartalmaktól.

„Best practice” – jó gyakorlatok

Pályázat 2014-ben:

- célja, hogy a pedagógusok kipróbálják a Digitális világ című oktatási anyagot és azt beépítsék oktató-nevelő munkájukba, amellyel az hatékonyabbá, eredményesebbé tehető.
- Tapasztalatszerzés, motiválás, új ötletek:
 - kreatív alkalmazáshoz
 - továbbfejlesztéshez
- A 9-11 éves korcsoport kiterjesztése:
 - óvodákra, felső tagozatra
 - (szakiskola is jelentkezett!)

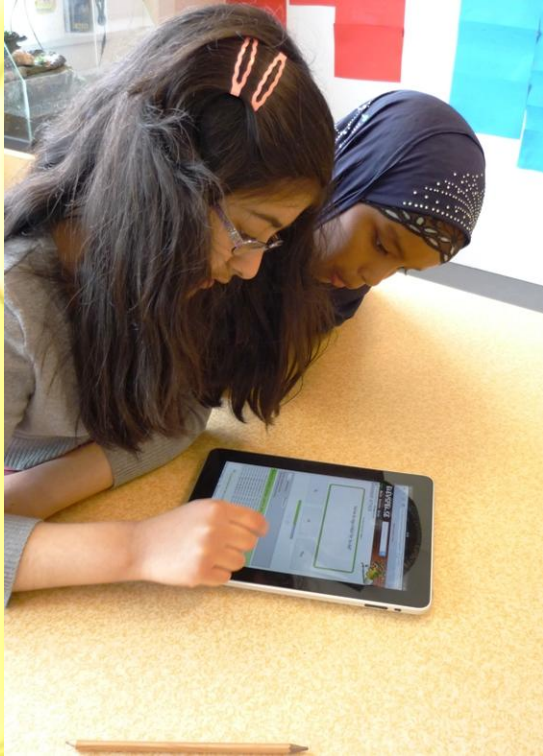
Bohóc-posta: farsang - puzzle - internet

Kávai Andrea
pályázata
(Digitális világ,
Kincskereső
Óvoda, Bp.),
www.isze.hu

Nemzetközi kitekintés: svédországi tapasztalatok

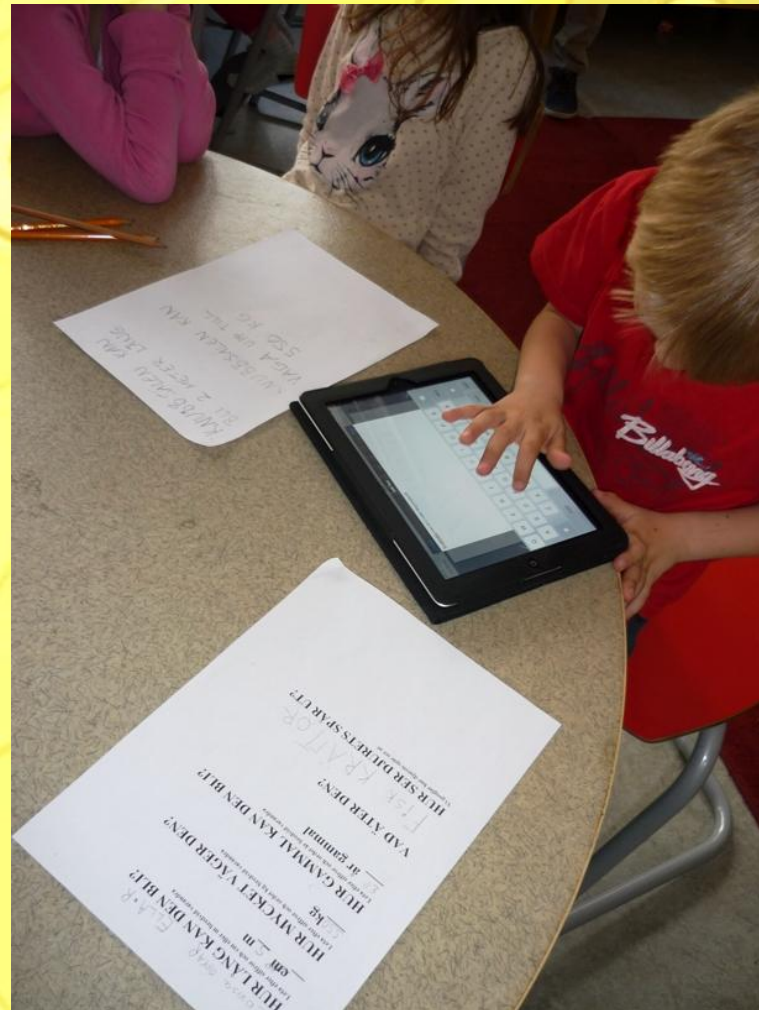
Svéd óvoda

(Sollentuna –
Runan)

Svéd óvoda

(iskolaelőkészítő „osztály”,
téma: az állatok tulajdonságai)

Az írott nyelv világa

- Késleltetett kézírás-tanítás (csak 8 éves kor után)
- iWTR (Integrated Write to Read), vagyis az *Integrált Írás az Olvasáshoz* módszer
- számítógéppel írnak, szabadkézzel „rajzolnak”
- Beszédszintetizátor
- Az alkotások megosztása
- Kontrollcsoportos kutatás: jobb eredmények (olvasás, írás, matem., kommunikáció, tanulási képességek)

Megosztás = gondoskodás

Szemléletváltás:

- 21. sz.-i továbbképzés = egymás tanítása?
- online, web-alapú képzések, mindennapi tanulás
- a jó tapasztalatok azonnali megosztása (Parasoll, Google, Facebook, Twitter, Skype, blog... + kiállítás)
- a tanulókat is erre szoktatják: „*bemutató, megvitatás, javítás, finomítás*”
- Változatos eszközök: laptop, tablet, mobiltelefon, interaktív tábla...

Bemutató a táblánál

(4. osztály és autisták - asszisztenssel)

Pedagógusok mondták:

- *Az IKT nem lehetőség, hanem kötelesség!*
- *„Nem vettük el a tollat, csak más eszközt is adtunk mellé.”*
- *„Nem kell fénymásolnom, mindent digitálisan használlok.”*
- *„Nem kell a pedagógusnak túl sok lexikális tudást átadni, meg kell tanítania a diákot keresni, hiszen ott az internet.”*
- *„Kevesebbet 'tanítunk', inkább kollaborálunk.”*
- *„Az én osztályom, én diákom” ➡ „a mi osztályunk, a mi diákjaink”*
- *„Engedjük a tehetséges tanárokat tündökölni!” (fenntartó)*

(A Kisgyermek 2014/2. és a Tanító 2014/nov.-dec. számai)

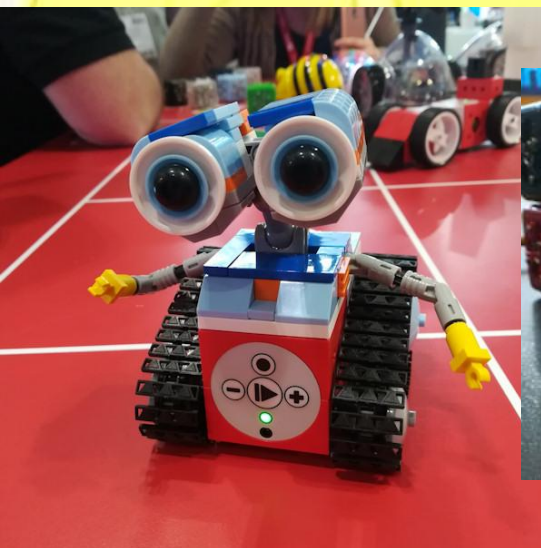
BETT Show, London, 2018

- British Educational Training and Technology, 35 ezer látogató, magyar stand
- Óvodai korosztály: robotok!!!

+ LEGO Education

BETT Show

Cubetto

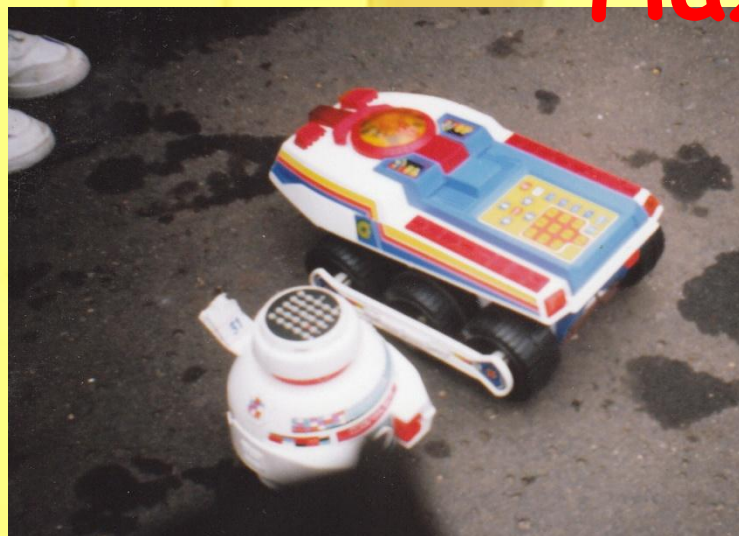

Compu-robotok

Roamer

Hazai „múlt”

Lego Technic

„Hazai” robotpálya, 2018

Bee-Bot robotméhecske

Forrás: <https://sniikt.wordpress.com/2018/03/08/zumi-tavaszi-kiskertje/>

„Ha ma jó leszek és szépen tanulok az iskolában, akkor délután megkaphatom anya okostelefonját és tanulhatok rajta egy órát a padlettel és a szófelhővel...”

2. osztályos autista tanulótól, 2016. okt. 17.

(Csányi Judit tanító prezentációja:

<http://www.slideshare.net/JuditCsnyi1/barangols-a-hangok-fldjn-veszprm>,

I. Mobil eszközök az oktatásban konferencia, Veszprém, 2016. november 11.)

Köszönöm a figyelmet!

Itt az alfa-generáció!